

तेभ्यश्चेति बाह्यघ्राणघ्रेयादिभ्योन्यान्स्वामान्वासनामयान्घ्राणघ्रेयादीन् स्वरूपसाम्येप्येतेषामन्यत्वमेकत्रानुभूतस्यसुखादेरन्यत्राप्रसंगात्ज्ञेयं तेषुस्वामेषु नित्यानुगतान् अधिष्ठानगतान् भावान् तदमेसत्याः कामा
इत्यादिश्रुतिप्रसिद्धान्तेभ्योन्यान् तेभ्योप्यन्यंभूतात्मानंशरीरेयोगिनो लक्षयेरन् घ्राणादिदेवताभ्योप्यांतरमात्मानं जानंतः कथं बाह्यैर्घ्राणादिधर्मे लिप्येरनित्यर्थः एतदेव स्पष्टयति तस्मिन् भूतात्मनितिष्ठन्सक्तो ना
स्मि असंगो ह्ययं पुरुष इति श्रुतेः ॥ ३ ॥ ४ ॥ एतस्य प्रतीचो ज्ञातस्य सत्याः कामा इति शेषः सत्यकामः सत्यसंकल्प इति श्रुतेः निरीक्ष्यमाणस्य दृश्यरूपस्य भोगजालं बहूनां घ्राणादीनां स्वभावभूतं सद्बिदुषि न सज्ज
ते सक्तं भवति कर्मसुक्रियमाणेष्वपि सत्त्विति शेषः ॥ ५ ॥ अत्रात्मनो संगत्वे ॥ ६ ॥ ७ ॥ श्रुतिः पशुर्वैनीयमानः समृत्युं प्रापश्यत्स देवान् नान्वकामयतैतुं तं देवा अब्रुवन्नेहि स्वर्गं वै त्वा लोकां गमिष्याम इति सतथेत्यब्र

तेभ्यश्चान्यांस्तेषु नित्यांश्च भावान् भूतात्मानं लक्षयेरन् शरीरे ॥ तस्मिंस्तिष्ठन्नास्मि सक्तः कथंचित्कामक्रोधाभ्यां जरयामृत्युना च ॥ ३ ॥ अकामयानस्य च सर्व
कामान विद्विषाणस्य च सर्वदोषान् ॥ न मे स्वभावेषु भवंतिलेपास्तो यस्य बिंदोरिव पुष्करेषु ॥ ४ ॥ नित्यस्य चैतस्य भवंति नित्या निरीक्ष्यमाणस्य बहुस्वभावः ॥ न
सज्जते कर्मसु भोगजालं दिवी वसूर्यस्य मयूखजालं ॥ ५ ॥ अत्राप्युदाहरंती ममिति हासं पुरातनं ॥ अध्वर्युयतिसंवादं तं निबोधय शस्विनि ॥ ६ ॥ प्रोक्ष्यमाणं प
शुं दृष्ट्वा यज्ञकर्मण्यथा ब्रवीत् ॥ यतिरध्वर्युमासीनो हिंसेयमिति कुत्सयन् ॥ ७ ॥ तमध्वर्युः प्रत्युवाचनायं छागो विनश्यति ॥ श्रेयसा योक्ष्यते जंतुर्यदि श्रुतिरियं त
था ॥ ८ ॥ योत्यस्य पार्थिवो भागः पृथिवीं स गमिष्यति ॥ यदस्य वारिजं किंचिदपस्तत्संप्रवेक्ष्यति ॥ ९ ॥ सूर्यं च क्षुर्दिशः श्रोत्रं प्राणोऽस्य दिवमेव च ॥ आगमेव त्त
मानस्य न मे दोषोऽस्ति कश्चन ॥ १० ॥ यतिरुवाच प्राणैर्वियोगेच्छागस्य यदि श्रेयः प्रपश्यसि ॥ छागार्थं वर्त्तते यज्ञो भवतः किं प्रयोजनं ॥ ११ ॥ अत्र त्वां
मन्यतां भ्राता पिता माता सखेति च ॥ मंत्रयस्वैनमुन्नीय परवंतं विशेषतः ॥ १२ ॥ एवमेवानुमन्येरंस्तान् भवान् द्रष्टुमर्हति ॥ तेषामनुमतं श्रुत्वा शक्या कर्तुं वि
चारणां ॥ १३ ॥ प्राणा अप्यस्य च्छागस्य प्रापितास्ते स्वयोनिषु ॥ शरीरं केवलं शिष्टं निश्चेष्टमिति मे मतिः ॥ १४ ॥ इंधनस्य तु तुल्येन शरीरेण विचेतसा ॥ हिंसा
निर्वेष्टुकामानामिंधनं पशुसंज्ञितं ॥ १५ ॥

वीदित्यादिः ॥ ८ ॥ योहीति हिशब्देन सूर्यं ते चक्षुः वातं प्राणः घ्राणं पृष्ठं अंतरिक्षमात्मा अंगैर्यज्ञं पृथिवीं शरीरैरिति श्रौतीं प्रसिद्धिं द्योतयति ॥ ९ ॥ आगमे अग्नीषोमीयं पशुमालभेतेत्यादौ विधिस्पष्टे निषेधा
नवकाशान् हिंस्यात्सर्वा भूतानीति शास्त्रं कामकृतं हिंसाविषयमित्यर्थः ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ अन्वेनं माता मन्यतामनुपितानुभ्राता सगर्भ्यो नु सखा सयूथ इति मंत्रलिङ्गात्पशोर्मात्राद्यनुमतिरपेक्षितान च सासं
भवति तदभावे च हिंसा दोषः स्यादेवेत्यर्थः ॥ १३ ॥ स्वयोनिषु सूर्यं चक्षुर्गमयता द्वातं प्राणमन्ववसृजतादिति लिङ्गात् ॥ १४ ॥ १५ ॥